

Tabliczki woskowe miasta Torunia ok. 1350 — I poł. XVI w., wyd. K. Górski, W. Szczuczko, *Fontes TNT 69*, Warszawa—Poznań—Toruń 1980, ss. LIV+236, fot. 11, ryc. 3.

Kolejny tom znanej serii „Fontes” Towarzystwa Naukowego w Toruniu stanowi kontynuację zapoczątkowanej jeszcze w okresie międzywojennym akcji wydawania źródeł do dziejów średniowiecznego Torunia. Wyjątkowość tego tomu polega na unikatowym charakterze publikowanego źródła — tabliczek woskowych. W średniowieczu były one podstawowym materiałem pisarskim w różnych urzędach i kancelariach, tymczasem w archiwach europejskich zachowały się tylko nieliczne ich egzemplarze. Tak więc toruńskie tabliczki są w pierwszym rzędzie źródłem do dziejów średniowiecznej kancelarii. Tej kwestii a także dokładnemu opisowi tabliczek (128 deseczek) oraz ich zdobionych opraw wydawcy poświęcili obszernie fragmenty wstępu.

Dla historyka, w tym również dla badaczy hkm, największe znaczenie ma jednak merytoryczna zawartość publikowanych materiałów. Są wśród nich między innymi spisy czynszów pobieranych od mieszkańców Starego i Nowego Miasta Torunia, odnotowujące świadczenia rzemieślników, kramarzy, rybaków, jak również dochody miasta z gruntów rolnych, ogrodów, winnic (!), cegielni i łążni. Publikowane źródła przynoszą też informacje o cenach i płacach, szczególnie obfite dla lat 1440—1450. Ponieważ najwięcej tabliczek pochodzi z przełomu XIV i XV w. oraz z połowy XV stulecia, powstaje możliwość podjęcia kompleksowych badań nad topografią miasta i przedmieść, składem społecznym i narodowościowym, warunkami życia jego mieszkańców, w tych dwóch przekrojach chronologicznych.

Obok bardzo starannie wydanych, opatrzonych solidnym aparatem naukowym

tekstów źródłowych tom zawiera słowniczki trudniejszych wyrazów niemieckich, średniowiecznych terminów łacińskich oraz indeksy: osobowy i nazw miejscowych. Wydawnictwo zamykają streszczenia w językach angielskim i niemieckim.

A. Klonder